

Anu Joenpolvi

TUNTEITA JA
TUULENPUUSKIA

Karisto
Hämeenlinna

© Anu Joenpolvi ja Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava 2023

ISBN 978-951-1-46306-1

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2023

I

Linnasalon juhlapalvelu

Pitopalvelua vuosikymmenten ammattitaidolla.

Hää, syntymäpäivät ja muut merkkipäivät, perhejuhat.

Teemme juhlastanne onnistuneen ja mieleenpainuvan!

Tuijotin tyyliteltyä tekstiä puhelimen ruudulla. Olin käynyt lukemassa sen niin useasti, että hakuhistoria tarjosi linkkiä ensimmäisten joukossa. Vielä en ollut etsinyt yhteystietoja. Tiesin vain sen, että yrityksessä kaivattiin työntekijää. Mainosteksti oli perinteinen ja yllätyksetön, saatoinkin kuvitella millaisia pitopalvelun järjestämät juhlat tarjoiluineen olisivat. Karjalanpaistia ja kotikaljaa, pullapitkoa ja säilykehedelmin koristeltua täytekakkua, pöydät täynnä vanhoja tätejä. Pastorille piti muistaa kaataa kahvia ensiksi...

Laskin puhelimen kahvilan pöydälle ja huokasin. Olin sopinut treffit Lauran kanssa, vaikka minun olisi pitänyt siivota vaatekaappini ja viedä lasti käyttämättömäksi jääneitä vaatteita keräykseen. Jouluvalotkin voisi poistaa ikkunasta, elettiinhän sentään jo tammikuun

loppupuolta. Työkeikoista jäävän vapaa-ajan voisi käyttää järkevästikin.

– Joko olet löytänyt töitä Rantakylän suunnalta?

Laura istahti pöytään teemukia kannatellen. Hän hymyili tarkoittavasti. Hymähdin ja maistoin kaakaotani, se oli juuri sitä mitä tarvitsin koleana räntäsateisena iltapäivänä. Sitä paitsi se auttoi pieneltä osaltaan suklaariippuvuuteen, jonka kourissa olin kärvistellyt joulunpyhien jälkeen.

Laura puhalteli mansikantuoksuista rooibostaan. Hänelle suklaanhimo oli jokseenkin tuntematon käsite, kuten muutkin paheet.

– Eikö sulla ollut sukuakin siellä päin? Menet ainakin käymään!

– Asuu siellä yksi isän sisko, sanoin pienen tauon jälkeen. – Mitä sinä tarkoitat? Että lähtisin käymään siellä bongatakseni Joelin sattumalta kyläkaupan kassajonossa? Siellä on varmaan shoppailumahdollisuudetkin huipussaan, yhtä lailla kuin minulla on rahaa sellaiseen. En ole ollut siellä aikoihin. Tuuni-täti on kyllä pyydellyt käymään.

– Älä heti torppaa, kun yritän keksiä mitä voisit tehdä, Laura tokaisi. – Mikä sua estäisi lähtemästä? Ne satunnaiset keikkatyötkö Irinan lounasravintolassa? Mikko kertoi, että Joel on kotonaan ainakin ensi syksyyn saakka, hän tekee opinnäytetyötä. Se liittyy jotenkin hänen isänsä metallifirmaan.

– Mitä minä siellä sitten tekisin? Siipeilisin Tuunin nurkissa, vai?

– Ravintolakokki löytää sieltä päin kyllä jotain työtä, Laura vakuutti. – Sun pitäisi katsoa loppuun tuo Joel-hassutuksesi! Olen odotellut milloin unohdat hänet, mutta aina se tyyppi pomppaa esiin puheissasi, varsinkin kun lähistöllä olisi joku varteenotettava uusi tuttavuus. Välillä tuntuu kuin käyttäisit häntä pelkkänä teko-syynä, ettei tarvitse tutustua kehenkään.

Hän saattoi jopa olla oikeassa. Oli paljon helpompaa haaveilla jostain turvallisen kaukana olevasta kohteesta kuin ottaa riski ja opetella tuntemaan uusi ihminen.

– Ja missä sinun helpommin onnistuisi nähdä häntä kuin tuollaisessa pikkukylässä, Laura jatkoi. – Törmäsitte varmasti yhteen ja joka paikassa. Kaipa se muutakin sentään tekee kuin istuu kotona nenä kirjassa.

Mulkaisin häntä. Harmitti Lauran puhe hassutuksesta. Hän oli koko ajan suhtautunut jotenkin naureskellen ihastumiseeni, tehnyt siitä pientä pilaa. Ehkä hänellä oli siihen syytäkin. En vain pystynyt kiinnostumaan kenestäkään muusta. Tosin en ollut muutenkaan seurustellut vakavasti aikoihin. Pari nopeaa tuttavuutta olivat jääneetkin sellaisiksi, ja viihdyin sinkkuna. En varsinaisesti kaivannut vierelleni ketään, kunhan nyt vain haaveilin taannoisesta yhden illan tuttavasta.

– Käväisen vessassa. Ehtii tuo teekin jäähtyä.

Jäin yksin kahvilapöytään. Kauppakeskuksessa oli väkeä, ihmiset olivat tulleet lämpöön ja valoon, suojaan

kurjalta säältä. Omat ajatukseni palasivat viime kesään ja sen mieleen painuneimpaan tapahtumaan.

Häälauantai. Vihkiparina lapsuudenystäväni Laura ja hänen pitkäaikainen poikaystävänsä Mikko. Minä epä-mukavuusalueellani, hikoillen sinisessä juhlamekossa, valumaan pyrkivässä meikissä ja ylipyntätyssä kiharakampauksessa, yrittämässä selviytyä kunnialla kaason tehtävistä. Vanha kivikirkko oli sentään ollut mukavan viileä helteisenä iltapäivänä. Se oli juhlaväkeä puolillaan, kukat tuoksuivat, urkumusiikki kaikui parvelta.

Olin järjestellyt hermostuneen morsion kampauksen, hunnun ja helmat, sitten kiiruhtanut etupenkkiin mukanaani muhkea selviytymislaukku meikkeineen ja energiajuomineen.

Piilotin kassin katseilta kirkonpenkin jalkatilaan. Vilkaisin istuutuessani käytävän toiselle puolelle. Sulhasen suku oli astunut paikoilleen ja katseeni kiinnittyi ruskeasilmäiseen mieheen. Hän katsoi samalla hetkellä suuntaani, nyökkäsi ja hymyili. Jessus, ajattelin.

Vihkiseremonia oli vienyt hetkeksi huomioni. Jännityksensä unohtanut ja onnea hehkuva lapsuudenystävä latelemassa vihkikaavaa nosti kyöneleet huolellisesti meikattuihin silmiini. Juhlapaikalla oli käyty läpi perinteiset häihin liittyvät kuviot, jossain välissä sain Lauralta urituksi ruskeasilmäisen miehen henkilöllisyyden. Hän oli Joel, Mikon serkku.

Myöhemmin, hääjuhlan rennommassa vaiheessa ja

käytyäni toiletissa raikastautumassa olin hakeutunut boolimaljan läheisyyteen, jonne myös kaunissilmäinen serkku oli pysähtynyt. Sain ystävällisen hymyn ja sen rohkaisemana pyysin häntä tanssimaan. Olimme viihtyneet tiiviisti lattialla toisiimme nojaillen. Väkevä booli ja ihastuminen humisivat päässäni ja olin tainnut jättää kaason velvollisuuteni huonolle hoidolle.

Tilaisuuden jälkeen jäin kuitenkin sovitusti auttamaan juhlapaikan raivauksessa, ja Joel oli haihtunut Mikon ystävien kanssa jonnekin jatkoille.

Laura ei ollut onneksi ollut pahoillaan paikoin kehnosta suorituksestani kaasona, hän oli yrittänyt onkia tuoreelta aviomieheltään tietoja serkun tekemisistä. Mikon käsityksen mukaan Joelilla ei ollut ainakaan ketään vakavasti otettavaa seuralaista. Hän opiskeli koneinsinööriksi ja tuntui viihtyvän tiiviisti lukujen parissa.

– Joel pönttää kuin hullu, ei se vietä minkäänlaista opiskelijaelämää, oli ollut Mikon mielipide. Mahdollisuuteni törmätä häneen yöelämässä oli siis minimaalinen. En vain ollut pystynyt unohtamaan.

– Herätys haaveilija! Katsot vaan onko siellä päin paikkoja avoimena.

Laura oli palannut vessasta ja jatkoi siitä mihin olimme jääneet. – Eihän Rantakylä muutenkaan ole kaukana. Joel on sieltä kotoisin, hänen äitinsä ja Mikon isä ovat sisaruksia. Olisihan se kivaa, jos kuuluttaisiin samaan sukuun!

– Anna nyt olla, kivaahdin hänen innolleen. – Äläkä mene asioiden edelle. En usko miesten perässä juoksemiseen, niillä on silloin tapana kadota kuin tiedät mikä sinne hiekka-aavikolle! Minua hävettäisi törmätä Joeliin Rantakylässä. Se olisi liian läpinäkyvää. Hän ei ole yrittänyt missään vaiheessa ottaa minuun yhteyttä, vaikka se olisi helppoa. Joel tietää kyllä, että sinä ja minä olemme vanhoja ystäviä.

– Ei miehet sellaista tajua, oli Lauran mielipide. – Ainakaan tuollaiset opiskeluun uppoutuvat nörtit. Voisit saada sen havahtumaan...

Katsoin häntä tiukasti. – Älä unta näe. Kertakaikkisen typerä ajatus.

– Eli mieluummin jäät miettimään, mitä teistä olisi ehkä tullut. Ystäväni katsoi minuun moittivasti.

Vaatekaappien raivaaminen sai edelleen odottaa sopivaa tarmonpuuskaa. Heittäydyin sohvalle, painoin pääni tyyneyn ja suljin silmäni, tilalle tulivat Joelin kasvot sellaisina kuin hänet muistin liki puolen vuoden jälkeen.

Meillä oli ollut hauskaa. Ehkä se oli ollut vain boolin vaikutusta, mutta olimme jutelleet ja nauraneet kuin vanhat tutut. Ruskeat silmät olivat saaneet polveni heikoiksi. Olin leijunut koko illan jossain ihmeellisessä ihastuksen tilassa. Ehkä juhlan rakkaudellinen luonnekin oli vaikuttanut tunnelmaani.

Nähdäänkö joskus? hän oli kysynyt kun hyvästelimme.

Vai oliko hän kuitenkin vain sanonut “nähdään”? En ollut varma. Olimme vaihtaneet hätäisen suukon juhlapaikan eteisessä, sitten mies oli kiirehtinyt ystäviensä perään.

Mikko oli sanonut Joelia nörtiksi. Mahtoiko hän koskaan opiskelujen lomassa muistella meitä ja häältaa, olinko jättänyt mitään muistijälkeä? Miksi en millään pystynyt unohtamaan häntä? Tarkoittiko se, että meidät oli luotu yhteen?

Ehkä hän oli miestyyppiä, joka piti herättää horteesta, ottaa kiinni kädestä ja viedä. Pystyisinkö sellaiseen? En todellakaan ollut mitään piirittäjätyyppiä. Nykyään sellaista pidettiin itsestäänselvytenä. Nainen sai näyttää kiinnostuksensa ja jahdata avoimesti, Laurakin oli pyytänyt Mikkoa ensitreffeille ja lopputulos oli tiedossa. Miksen minä, jos muutkin?

Mitäpä jos kuitenkin soittaisin Tuuni-tädille. Voisin kysäistä Linnasalon juhlapalvelusta ihan ohimennen. Ei minun tarvitsisi sitoutua mihinkään.

2

Tässä sitä nyt oltiin.

Senkin typerä hölmö, ajattelin silmäillessäni bussin ikkunasta talvenvalkoista maisemaa. Jännitys tuntui möykynä vatsassa kuten aina tuntemattomaan hypätessä.

Tähän asti sellainen oli tosin ollut melko harvinaista minulle. Ainoa mieleeni tullut tapaus muutaman vuoden takaa oli eräs hurmaava ja täysin vastuuttomaksi osoittautunut Jussi, jonka kyytiin olin lähtenyt enempiä ajattelemta. Olin kokenut kaikkivoittavan hurahamisen jo ensimmäisellä tapaamiskerralla, ehkä siihen oli vaikuttanut myös ajeluretki hurmaavaan ruukkikylään omenapuiden kukkiessa. Olimme muuttaneet yhteen käytännössä saman tien.

Juttu oli päättynyt pian melko ikävissä olosuhteissa. Jussi oli osoittautunut sarjapettäjäksi, ja muutaman kuukauden yhteiselön jälkeen olin pakannut laukut ja nostanut kytkintä. Onneksi minulla oli mummun perintöyksiöni, johon en ollut vielä ehtinyt hankkia vuokralaista. Vannoin, ettei kukaan enää saisi houkutelua minua harkitsematto-miin typeryyksiin.

Nyt oli tilanne sikäli toinen, että olin tarrannut ai-noastaan tuntemattomaan työtilaisuuteen, ajattelin talviauringon pilkkahtaessa näkyviin ja muuttaessa ohikiitävän maiseman hetkessä postikorttimaiseksi.

Olin soittanut Tuunille, joka valaisi minua Linnasalon juhlapalvelusta.

– Se on täällä tykätty ja arvostettu pitojen järjestäjä. Lepistön Terhi otti vetovastuun muutama vuosi sitten ja on yrittäjänä senkun petrannut menoa. Sitä paitsi Terhi on sukua miesvainajalleni Taistolle, joten tunnen häntä muutenkin. En yhtään epäröi suositella Linnasaloa sinulle, tai sinua hänelle. Olisi tosi mukavaa jos olisit täällä töissä! Mutta mistä ihmeestä sait idean?

– No, kunhan nyt kyselen aikani kuluksi, toppuuttelin. Työ sinänsä ei juuri hirvittänyt, mutta ajatus tuntui vieläkin naurettavalta. Tädille en ikimailmassa paljastaisi mikä minua motivoi. – Olisihan se minullekin mukavaa. Rantakylä on jonkin verran tuttu paikka – ja jos Terhi on kerran sinulle tavallaan sukuakin...

– Sinähän asuisit täällä! Tuuni oli innostunut. – Tähtelässä on ollut tuo siipirakennus tyhjillään mamman kuoleman jälkeen. Saisit omat tilat ja sisäänkäynnin. Minusta olisi oikein hauskaa saada seuraa, ja sinulla olisi silti oma rauha. Eikö tämä olisikin hyvä järjestely?

Mikä ettei. Tunsin Tuunin melko hyvin, olin lapsena viettänyt useaan otteeseen osan kesälomastani tädillä, Taiston ja mamman vielä eläessä. Täti oli sukulaissielu,

itsenäinen ja huumorintajuinen, olin viihtynyt hänen seurassaan. Sitä paitsi Tähtelä oli ihana paikka. Kaunis, valkoinen huvilamallinen talo sijaitsi Niitturannan tien varressa, melko lähellä kyläkeskusta mutta omassa rauhassaan.

Olin kerännyt rohkeuteni ja soittanut juhlapalveluun. Terhi oli vaikuttanut mukavalta, ja työpaikka tuli käytännössä sovittua jo puhelinsoiton perusteella. Hän oli tosin ihmeteltyt, miksi koulutuksellani pyrin niin vaatimattomaan työhön. Olin höpötellyt jotain uusien kokemusten ja vaihtelunhalun tarpeesta sekä maalaiselämän ihanuudesta. Katsoin asialliseksi kertoa Rantakylän-tädistäni vasta puhelun loppupuolella. Terhi otti mielellään “sukulaistytön” töihin. Sovimme alustavasti työrupeamasta ainakin syksyyn asti.

Maisemat vaihtuivat, määränpää lähestyi. Koetin muistella, oliko minulla mitään mielikuvaa Joelista aikaisemmilta kesiltä Rantakylässä. Tiesin, että hänen isälleen, Marttisen Joukolla, oli joku metallifirma. Mutta hänen poikaansa en ollut tietääkseni törmännyt kuin vasta häissä. Sen hymyn ja ne silmät kyllä muistaisin.

Tammikuun aurinkoinen pakkaspäivä oli kääntymässä iltapäiväksi, kun istumisesta kangistunein jaloin laskeuduin bussista pysäkille lähellä Tähtelän tienhaaraa. Kuskin kaivellessa matkatavarasäilöstä laukkujani katselin pysäkin takana avautuvaa maisemaa. Lumisen tienpenkan takana, somasti kuusien keskellä oli sininen talo,

jonka ikkunanpuitteet olivat tummanpunaiset. Piipusta nousi savua.

Muistin, että talo oli ollut vuosia sitten tyhjillään. Sitä ympäröi piha, jolla seisoi kummallisia, epäsäännöllisen muotoisia ja eripituisia lumen kuorruttamia möhkäleitä. Yhdessä erottuivat irvistävät kasvot. Asuiko siinä joku paikallinen ite-taiteilija?

Taloon vievä tie oli auraamaton, siinä näkyivät kulku-
jäljet postilaatikolle. Iso musta kissa seiso keskellä lumista tietä minua katsellen. Tienhaarassa oli puinen kyltti. Taiteilija Tupanen, luki kyltissä.

Tähtelän piha oli huolellisesti aurattu. Paksut lumi-
kinokset ympäröivät kermanvaaleaa päärakennusta, talon takana tykkylumisten mäntyjen takaa pilkotti kais-
tale valkoista järvenselkää. Tuuni oli rappusilla vastassa, oli kai nähnyt saapumiseni ikkunasta.

– Riittäliisa, tervetuloa!

Hän sulki minut empimättä tuttuun jasmiinintuok-
suiseen halaukseen. Tuuni oli lyhyt ja pyöreä, puolivälissä
seitsemääkymmentä, isäni sisar. Hän oli ollut jo pari-
kymppinen isäni, iltatähden, syntyessä. Tumma polkka-
tukka kehysti kulmikkaita kasvoja, jotka vetäytyivät her-
kästi hymyryppyihin. Yllä oli pitkä sininen kauhtana,
samanlainen jollaisia hän aina käytti, käsityöihmisenä
tietysti itse tehty. – Kyllä on mukavaa kun päätit tulla!
Oletkos nyt varma, että viihdyt täällä vanhan ihmisen
kanssa?

– Katsotaan miten käy, vanha ihminen, nauroin takaisin. Tädissä ei ollut mitään vanhusmaista, meillä vain oli aina ollut avoimet välit joissa suorasukaistakaan leikinlaskua ei vältetty.

Tähtelän keittiö oli avara, kalusteet valkoiset, lattialla raidalliset tädin kutomat matot. Panin merkille vuolukivisen hella-leivinuuniyhdistelmän, joka toi suloista lämpöä huoneeseen. Sitä en muistanut viime vierailultani. Ikkunoissa oli vaaleat pitsisomisteiset verhot, nekin kai tädin kutomat.

– Sinulla on mamman puoli kokonaan käytössäsi, menet sitten sinne kun alkaa ahdistaa. Minulla on joskus tapana kohkata ylhäällä yömyöhään, mutta sinne ei äänet kuulu. Tuuni kattoi puhuessaan pöytää tutuilla sinikukkaisilla lautasilla.

Istahdin pöydän ääreen, Tuuni kantoi hellan kulmalla odotelleen keittokulhon pöydälle. Hän kertoi saaneensa pilkkiahvenia naapurustossa asuvalta Oivalta. Nyökkäsin, mutta en sanonut mitään kauhaistessani lautaselleni höyryävää tillinvihreää kalakeittoa. Isä oli kertonut tädin astetta lämpimämmistä väleistä naapurissa asuvaan eläkeläismieheen.

Liekö sama kalastaja. Ehkä saisin tietää siitä asiasta myöhemmin.

– Tuo sinun kaksikorvainen soppapilkkumisi toi lapsena mieleen Vaahteramäen Eemelin, sanoin hiivaleipäviipaletta voidellessani. – Ihmettelin aina, miten iso pää sillä Eemelillä olikaan.

– Pilkkumi on äidin peruja, Tuuni sanoi. – Astioita pitää käyttää eikä säilyttää kaapissa pölyyntymässä. Minulla ei ole tapana järjestää ruokajuhlia joihin kattaisin ne parhaat, vitriinikaapissa muun aikaa tyhjän panttina nököttävät perintöastiat. En oikein ymmärrä sitä, että kaikenlaista arvokasta hankitaan hyllyjen täytteeksi ja jälkipolvien murheeksi. Hankkikoon jokainen itse mieleiset arvoastiansa! Täytyy silti myöntää, että kyllä kirpaisisi jos tuo pilkkumi joskus hajoaisi.

– Nykyäänhän ihmiset sijoittavat arvoastioihin, jatkoin. – Niitä ei ainakaan voi käyttää! Ajatella, jos yksikin osa menisi rikki.

– Niin, ja millaisia kukkamaljakoita pidetään arvossa! Ovathan ne hienoa muotoilua, taidetta, mutta melkein käyttökelvottomia. Minullakin on yksi sellainen, jostain kuusikymmenluvulta, hyvin mutkikas, keltaista röpöpin-taista lasia ja niin hankala pestä, ettei tulisi edes mieleen käyttää sitä maljakkona. Ei se kai ole tarkoituskaan. Olen kerännyt siihen kolikoita, silläkin lailla sen arvo nousee, Tuuni hymyili. – No, milloin aloitat työt Terhillä?

Hän nosti liinan alla odotelleen vadin pöytään, siinä oli pannukakkua, ja haki omenahillopurkin jääkaapista.

– Menen huomenna käymään. Katsellaan, miltä alkuvuosi ja kevät näyttää, tiedossa on jotain juhlia ja kahvituksia, vastasin. – Terhillä on työtä lisäksi Arin sahayrityksessä, siksi hän tarvitsee apulaista. Ihan pelkkää leipomista saattaa olla useamminkin, monet kuulemma

tilaavat pullaa ja karjalanpiirakoita muuten vain ilman mitään juhliakin.

– Niin, eipä täällä kukaan muu isossa määrin karjalanpiirakoita teekään. Itse olen välillä tehnyt pari pellillistä tuossa leivinuunissa, kun se tuli muutama vuosi sitten hankittua.

– Sehän on aika uusi. Eihän siinä ollut mitään uunia aikaisemmin? kysyin.

– Muistat oikein. Muutama vuosikymmen sitten oli nuotia luopua sellaisista antiikkisista systeemeistä kuin hellat ja leivinuunit, ja niin mekin sitten Taisto-vainaan kanssa tehtiin kerran remontin yhteydessä, tuntui ettei sellaisia enää tarvittu, Tuuni hymähti. – Oli kuin olisi tullut enemmänkin tilaa tänne keittiöön ja lämmityshän hoitui öljyllä. Huh huh sentään, kaikkea sitä on aikanaan mieleen tullut!

– Ja sitten päätit palata menneeseen?

– Ajat muuttuivat ja järki palasi, Tuuni naurahti. – Ei siitä ole vielä montaa vuotta, kun täälläpäin oli oikein kunnan sähkökatko talvimyrskyn yhteydessä. Sähkölinja tulee tuosta metsän poikki, puita kaatui sen päälle, ja meni kolmatta päivää ennen kuin se saatiin kuntoon. No, pihasaunan kiuas lämpiää puilla, sitä varten olen teettänyt klapeja, ja ensin ajattelin vaikka istuskella saunakamarissa jotta pysyn sulana.

– Sitten kuitenkin, Tuuni piti hetken tauon katsellen pihamaalle kuin siellä olisi tapahtunut jotain

merkillepantavaa, – tuo naapurin Oiva, Tupanen siis, ehdotti että tulisin hänen luokseen sähkökatkon ajaksi, hänellä on puulämmitys. Minä sitten menin. Täti katsoi minuun ja hymy kurtisti silmänurkkia, punastuiko hän peräti? – Onneksi sähköt saatiin päälle ennen kuin sain tarpeekseni sen miehen huushollinpidosta! Hän pudisti päätään.

– No sehän oli miellyttävää naapuriapua, sanoin viatomasti nostaen lautaselle palan pannukakkua. Se oli vielä lämmintä ja maistui ihanalta kylmän omenahillon kanssa.

– Asuuko hän siinä sinisessä talossa bussipysäkin vieressä? Hän on joku taiteilija vai?

– On ainakin olevinaan, Tuuni tuhahti. – Piha ja puutarha täynnä niitä irvisteleviä veistoksia. Oiva osti sen talon vuosia sitten. Hän opetti kansalaisopistolla veistoa, minä taas kudontaa, siellä me tutustuimme. Tupanen on vähän omalaatuinen mies... Mutta otin tosiaan talvi-myrskystä opikseni ja muurautin tuon hellan. Siinä hän oli vielä hormi jäljellä. Ei ole hankinta kaduttanut.

– Mukava se on, sanoin. – Mistä saat polttopuut?

– Naapuri, Viitalahden Matti niitä minulle tekee, hänellä on rankapuuta tarpeeksi, ja saahan sitä tuosta rantametsiköstäkin.

Asuinsiipeeni Tähtelässä kuljettiin saunan pukuhuoneen kautta, lisäksi sillä oli siis myös oma uloskäynti. Asunto käsitti sievän kukkatapettisen huoneen

makuualkovilla, pienen keittokomeron ja wc-kylpyhuoneen. Siipi oli aikoinaan rakennettu mamman, Tuunin anopin vanhuudenpäivien asunnoksi. Esteri-mamman kuolemasta oli jo aikaa ja olin käydessäni saanut majoilla siivessä, mikä oli tuonut teini-ikäisen elämään kaivattua itsenäisyyttä. Olin saanut rauhassa uppoutua romaaneihin, joita olin kärrännyt Rantakylän kirjastosta kilokaupalla. Täti kyllä hätisteli minua myös paikallisen nuorison seuraan, ja olin käynytkin uimassa ja kyläkioskilla lähellä asuvan Lehtimäen Essin kanssa.

Tuuni oli säilyttänyt huoneen jokseenkin sellaisena kuin se oli mammalta jäänyt. Sängyllä tosin oli uudempi, hänen itsensä tekemä sinistä ja oranssia hehkuva tilkkupeitto, ja lattialla samansävyinen matto. Purin laukkujeni sisällön vaatekaappiin ja tarkastimme yhdessä pikkuruisen keittokomeron.

– Täällä voit keitellä aamukahvia kun haluat. Liesi ja mikrokin löytyy, jääkaappi toimii mutta on vanha ja pitää jäähdyttäänsä aika kovaa ääntä, täti esitteli. – En ole uusinut mamman jäljeltä kuin kahvinkeitin, hankin sen ihan sinua varten! Tuokin pitäisi vaihtaa, hän viittasi oleskeluhuoneen televisioon, joka seisoi jalustalla nurkassa. – Se ei toimi.

Taputin pöydälle laskemaani tietokonetta. – Täällä on kaikki tarpeellinen. En tarvitse telkkaria, tulen sitten sinun puolellesi katsomaan jos siltä tuntuu.

– Saat olla täällä omassa rauhassasi, Tuuni jatkoi.

– Teen joskus ompelutöitä kyläläisille ja heitä täällä välillä poikkeaa, ovat enimmäkseen iäkstä väkeä. Paljon olen omista oloistani, luen tai neulon. Oivakin poikkeaa joskus, häneen saat myös tutustua. Saat elää täällä itsenäisesti enkä aio kytätä mahdollisia vierailijoita. Vaikka utelias luonne olenkin! Tuuni virnisti iloisesti.

– Taitavat jäädä vähiin, hymähdin. – Tulen luultavimmin iltaisin sinun seuraasi tv:n ääreen sukankutimen kanssa ja kerron kaikki kylällä kuulemani mehevät juorut.

– Aion pitää huolen ettet rupea viihtymään vain mummosseurassa, Tuuni vastusti. – Sinähän olet vasta puolivälissä kolmattakymmentä. Tuossa iässä ei pitäisi vielä ehtiä kutomaan yhtään sukkaparia valmiiksi!

3

Lepistön keltaista taloa vastapäätä oli suurikokoinen autotalli, jonka toinen pääty oli rakennettu pitopalvelun tiloiksi. Se sisälsi pienen toimiston lisäksi laajan keittiötilan ruokien valmistelua ja säilytystä varten.

– Laitettiin tämä tila Arin kanssa muutama vuosi sitten, Terhi kertoi. – Yrityshän oli alkujaan Ritvan, joka asuu tuossa naapurissa. Hänen terveytensä ei sallinut jatkaa, mutta apua ja oppia olen saanut häneltä paljonkin. Äiti auttaa myös, joskus tuntuu etten selviäisi ilman näitä supernaisia. Pullat, kahvikakut, piirakat ja pikkuleivät... He leipovat usein yhdessä isompia satseja ja välillä vähän kinaavatkin reseptien paremmuudesta. Se on iso apu, olen välillä aivan riippuvainen heistä, koska työtä minulle riittää sahayrityksessäkin. Eikä kumpikaan haluaisi ottaa maksua tekemisistään. Sanovat vain, että se tuo piristystä elämään. Vähän olen koettanut puoliväkisin korvata silloin tällöin.

– Ja olet sitten säilyttänyt vanhan nimen? Silmäilin krominkiiltoista keittiötä, joka oli hyvinvarustettu uuneineen, koneineen ja työtasoineen, kylmätilaa näkyi myös olevan reippaasti.

– Mitäpä sitä vaihtamaan kun Linnasalo oli vanhas-
taan tiedossa, Terhi virkkoi. – Ja Linnan juhlistahan ih-
miset puhuvat, ei lainkaan huono liikanimi, hän virnisti.
– Aika perinteisellä tyyllillä mennään juhlien puolesta
täällä maaseudulla. Töitä on riittänyt mukavasti, tosin
hiljaisia kausiakin on, varsinkin näin alkuvuodesta. Pää-
set siis aloittamaan rauhallisesti. Sanoit että otat väliajat
opiskelun kannalta?

Myönsin. Näin olin ainakin suunnitellut. Toteutumi-
sen kanssa olisi sitten toinen juttu.

– Keväällä on juhlaa juhlan perään, ripille pääsy tule-
vat vähän myöhemmin. Lisäksi on ainakin kahdet häät.
Nehän on jo varattu hyvissä ajoin, mutta joskus voi tulla
yllätystilauksiakin, Terhi mainitsi. – Meillä on muuten
kilpaileva yritys kylällä, Keisarinna Catering.

– Onpa mahtipontinen nimi.

– Sitä vetää Gunilla Mäkiluoto, ja mukana on myös
hänen tyttärensä Mirva, Terhi valaisi. – Gunilla on
itseoppinut, taitava kylläkin, ja Mirva on hankkinut jo-
tain alan koulutustakin. Hän jatkoi: – Tuo erikoinen
nimi juontaa juurensa Gunillan suvusta. Sieltä löytyy
kuulemma joku esiäiti, joka oli nuorena tyttönä tavannut
itsensä Venäjän viimeisen keisarinnan tämän viettäessä
perheineen kesiä Virolahdella. Tämä sukulaistyttö oli
muka tarjonnut tuokkosesta mansikoita Aleksandrille
ja tyttärille. Totta tai tarua, mutta Gunilla sai siitä
idean. Pitihän meidän “Linnan juhlamme” jollain lailla

yrittää lyödä laudalta. Gunilla on armoitettu kakku-leipuri, ainakin omasta mielestään, ja sai kyläläisiltä luonnollisesti liikanimen Kakkukeisarinna!

– Eli te olette vähän niin kuin taistelevat juhlapalvelut, vai? naurahdin.

– Jotain sinnepäin, Terhi myönsi. – Mäkiluodot mainostavat itseään modernina, alaa uudistavana vaihtoehtona. Kyllä töitä löytyy periaatteessa kummallekin, varsinkin sesonkiaikoina. Eihän tässä tarvitsisi kilpailla. Gunilla vain on vähän erikoinen luonne... no, tulet sitten huomaamaan. Minusta he saavat kaikin mokomin olla edelläkävijöitä, kyllä tässä pärjätään siitä huolimatta!

4

Rantakylän kunnanvaltuusto oli saanut kokouksensa vauhtiin. Salissa kuuluttiin pitävän puhetta painokkaaseen sävyyn, paperit kahisivat, sitkeä yskä vaivasi pariakin valtuutettua. Olin kerännyt kahviastiat keittiön tiskialtaaseen, joku myöhäinen toimitti vielä kuppiaan pestäväksi.

– Kiitos hyvästä kahvista ja leipomuksista, keskiikäinen nutturatukkainen nainen sanoi. – Sano Terhille terveisiä!

Kiitin ja lupasin viedä terveiset. Nainen kiiruhti korotkopisten istuntosaliin, minä ladin jäljelle jääneet kahvileivät säilytysrasiaan. Tarjoilussa oli ollut apuna pari koululaista yläasteelta, ja olin jo lähettänyt heidät koteihinsa korvapuustipussit mukanaan. Ulkona navakka tuuli pöllytti lunta sisään takinkauluksesta. Nostin hupun kasvojen suojaksi ja hiihtelin pullalaatikko kainalossa varovasti Tuunin vaaleansinisen Citroënin luo. Tädin talolle oli matkaa muutama kilometri ja mietin jo, kuinka selviäisin mutkaisesta ja jäisestä, uuden lumen kuorruttamasta tiestä.

Kirkonkylän valot jäivät taakseni kääntyessäni sakanevassa lumisateessa Niitturannan suuntaan. Heti

pikkutielle ehdittyäni huomasin, miten tienpinta ohuen lumipeitteen alla luistatti autoa vähänkin reilummasta ohjausliikkeestä tai jarrupolkimen painalluksesta. Tammikuu oli ollut luminen ja kylmä, vasta viime viikon yhtäkkiset vesisateet olivat muuttaneet kulkuväylät luisteluradoiksi. Auton nastarenkaat tuntuivat olevan jo elämänsä ehtopuolella.

Takkini taskussa soi. Hiljensin vauhtia ja kaivoin uhkarohkeasti puhelimen esiin. Se oli Terhi.

– Hei Riittaliisa! Kuinka ensimmäinen työkeikka meni? hän tiedusteli. – Olivathan ne apurit paikalla? Mieleeni tuli, että jospas eivät vaivautuneet tässä kelissä paikalle? Olisit yksinkin selvinnyt, mutta kun koulussa keräävät sitä reissukassaa, niin palkkasin heidät pikkusummasta töihin.

– Ihan hyvin, helppo keikka tämä oli. Apurit olivat paikalla ja reippaita, vastasin. – Kahvileipää jäi hiukan yli. Mitäs sille tehdään?

– Sen kun viet vaan vaikka Tuunin pakastimeen. Oletko jo kotimatalla? Siellä on kurja keli.

– Olen, myönsin. – Nyt pitää lopettaa, että saan molemmat kädet rattiin. Niin, joku nainen kiitteli tarjoilua ja käski sanoa sinulle terveisiä, sellainen pitkä ja tumma, tukka nutturalla.

– Ahaa, Soile, päiväkodin johtaja. Kiitos, ja sinulle myös. Siitä se lähtee, syksyllä olet jo pitopalvelukonkari.

Sulloessani puhelinta taskuun havaitsin, että taakseni oli ilmestynyt auto. Tietenkin nyt, kun en uskaltanut ajaa

normaalivauhtia. Auto vaikutti kookkaalta ja ajovalot olivat pyöreät, kuin ison kissan silmät. Se ajoi kärsimättömän oloisesti, kai ohituspaikkaa kärkkyen melkein kiinni puskurissani. Tunsin itseni tien tukkeeksi.

Yritin ajaa vähän nopeammin, mutta aina mutkakohdissa tunsin, miten kevyen pikkuauton perä luisui sivulle. Ajotaitoni olivat ruosteessa muutenkin ja auto minulle vieras. Uusi lumi pöllysi tuulilasiin, takertui renkaiden uriin ja pito oli melkein olematonta. Toppatakki nosti tuskanhien kainaloihin, tuntui kuin minua seuraavan auton valot olisivat kuumottaneet takaraivossani.

Metsäisessä kohdassa, loivasti kaartuvassa alamäessä renkaista sitten hävisi vähäininkin pito ja auto lähti sivuluisuun, perä liukui vasemmalle. Painoin jarrua ja pyöritin rattia hädissäni. Auto kulki muutaman ikuisuudelta tuntuvan sekunnin kylki edellä. Olin äkkiä kuin vastentahtoinen matkustaja huvipuistolaitteen riepotuksessa. Painoin hätäisesti jarrua saadakseni liu'un loppumaan. Sillä ei ollut mitään vaikutusta.

Auton hallitsematon luisu päättyi töksähtäen tienvarren lumipenkkään. Pullalaaatikko keikahti viereiseltä penkiltä lattialle. Jähmettyneenä penkkiin puristin rattia rystyset valkoisina ja sydän laukalle riehaantuneena. Takanani tullut jarrutti ripeästi, kookas maasturi luisteli hetken tiellä mutta kuljettaja hallitsi tilanteen huomattavasti minua paremmin. Auto pysähtyi tien reunaan.

Toinnuin yllättävän nopeasti säikähdyksestä ja hellitin